

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертацію
Беленка Володимира Павловича
«Кримінально-правова та кримінологічна характеристика погрози
або насильства щодо працівника правоохоронного органу»,
подану на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук
зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія;
кримінально-виконавче право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. З огляду на те, що боротьбою з кримінальними правопорушеннями і підтриманням правопорядку в Україні опікуються спеціально створені (правоохоронні) органи, у чинному Кримінальному кодексі (далі – КК) передбачено низку заборон, що передбачають відповідальність (зазвичай посилену) за посягання на правоохоронців, інших представників влади. Однак формулювання цих заборон не відзначаються досконалістю, внаслідок чого у теорії і на практиці чимало ознак складів відповідних кримінальних правопорушень тлумачиться суперечливо. Значні труднощі пов'язані із з'ясуванням співвідношення суміжних складів кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян і кримінальних правопорушень проти журналістів, передбачених розділом XV Особливої частини КК, оскільки чимало їх характеристик дублюють одна одну. При цьому постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 червня 1992 р. № 8 «Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів» цілком природно не враховує законодавчі зміни, зумовлені ухваленням КК 2001 р. (фактично згадане джерело значною мірою є морально застарілим, хоч автори різних науково-практичних коментарів КК активно ним послуговуються). Зазначене актуалізує розроблення пропозицій, спрямованих на поліпшення правозастосовної практики у частині кваліфікації кримінально протиправних посягань на правоохоронців.

Не доводиться у цьому разі (зокрема, через «панування» у судовій практиці ст. 75 КК «Звільнення від відбування покарання з випробуванням») вести мову і про ефективність кримінально-правових заходів. Як справедливо зазначає

ВДСД НАВС	
Вх. №	6387
13	12 20 24 р.
кількість аркушів:	
осн. док.	додаток

Б.М. Головкін у відгуку на автореферат дисертації В.П. Беленка, слід кардинально переглянути ставлення держави до призначення судами покарання за вчинення насильницьких злочинів проти працівників правоохоронних органів під час виконання ними службових обов'язків, припинивши практику масового звільнення злочинців від відбування покарання з випробуванням, бо це сприймається злочинним середовищем як беззахисність правоохоронців перед насильством з їх боку, що, своєю чергою, стимулює насильницьку мотивацію і рішучість до повторного вчинення злочинів проти службових осіб, які забезпечують охорону правопорядку.

Сказане повною мірою стосується і злочинів, передбачених ст. 345 КК «Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу», частина ознак кримінально-правової характеристики яких тлумачиться неоднозначно – починаючи з кола потерпілих і закінчуючи відмежуванням від складів суміжних кримінальних правопорушень.

Попри традиційність теми, якій присвячено дисертацію В.П. Беленка, її «вузькість» і, до того ж, активне опрацювання, зокрема, кримінально-правовою наукою, досліджувана проблематика продовжує зберігати свою злободенність – як через невирішеність споконвічних питань на кшталт поняття насильства як однієї з фундаментальних кримінально-правових категорій, так і через контрверсійність теоретичних підходів щодо (не-)збереження низки (системи) спеціальних статей КК, покликаних забезпечувати посилений захист працівників правоохоронних органів (передусім поліцейських). Якщо свого часу В.І. Осадчий у докторській дисертації висунув та обґрунтував пропозицію виокремити в Особливій частині КК самостійний розділ «Злочини проти правоохоронної діяльності», то члени робочої групи сповідують (треба так розуміти) інший підхід. Так, у розділі 8.7 проекту нового КК «Злочини та проступки проти порядку публічного управління та авторитету держави» аналогом ст. 345 чинного КК може вважатись ст. 8.7.4 «Насильство у зв'язку з виконанням особою службових повноважень чи професійних обов'язків, реалізацією суб'єктивного права чи виконанням юридичного обов'язку», в якій специфіка правоохоронної діяльності як об'єкта кримінально-правової охорони хоч і простежується, але, так би мовити, неявно. Фахова відповідь на питання про прийнятність (виправданість, своєчасність) відмови від спеціальної кримінально-правової охорони працівників правоохоронних органів може бути надана лише за результатами монографічних досліджень, одним з яких і є кандидатська дисертація В.П. Беленка.

Достовірність та обґрунтованість переважної більшості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується широтою і різноманітністю опрацьованої джерельної бази, веденням коректної полеміки, використанням методів пізнання, які вдало

підібрані з урахуванням предмета дисертаційного дослідження (с. 18), продуманою логікою викладення матеріалу, яка дозволила автору виконати поставлені перед собою завдання (с. 17–18).

При написанні роботи здобувач опрацював достатній масив кримінально-правової, кримінологічної та іншої (передусім, але не тільки юридичної) літератури, роз'яснення Пленуму Верховного Суду України з різних категорій кримінальних справ, законопроекти і супровідні матеріали до них, міжнародно-правові документи, проєкт нового КК, публікації у ЗМІ.

Дисертант з-поміж активно використав порівняльно-правовий метод дослідження: текст роботи містить доречні і численні посилання на досвід зарубіжного законодавця, ставлення до запозичення елементів якого з боку здобувача відзначається поміркованістю.

Емпіричну базу дослідження становлять, зокрема, статистичні й аналітичні матеріали Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора, Державної судової адміністрації України за 2013–2020 рр.; результати вивчення 306 вироків, винесених протягом 2020–2021 рр. у різних областях України стосовно 316 осіб, яких обвинувачено в учиненні злочинів, передбачених ст. 345 КК; інші судові рішення.

Свої теоретичні міркування автор систематично підкріплює шляхом звернення як до результатів оригінального опитування працівників Департаменту внутрішньої безпеки Національної політики України, так і до матеріалів судової практики, яким дається виважена і кваліфікована оцінка.

Практичне значення одержаних результатів у науково-дослідній, законотворчій, правозастосовній діяльності та навчальному процесі достатньою мірою висвітлене в дисертації (с. 22), підтверджується актами впровадження і сумнівів не викликає.

Наведена в одному з додатків авторська редакція ст. 345 КК (с. 340–341) є логічним завершенням проведеного дослідження і в кращий бік відрізняється від чинної редакції цієї кримінально-правової заборони.

Оцінка здобувачем окремих положень проєкту нового КК відзначається виваженістю (зокрема, критика є не огульною, а аргументованою і, головне, конструктивною), через що, сподіваюсь, стане у нагоді робочій групі.

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що вона є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням кримінально-правової та кримінологічної характеристик погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, в якому завдяки належному розкриттю проблемних аспектів зазначених характеристик сформульовано конструктивні пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного кримінального закону, практики його застосування, а також на запобігання вказаним посяганням.

В.П. Беленок, як видається, успішно подолав з'ясований ним теперішній дисбаланс у кримінально-правових і кримінологічних дослідженнях проблематики погрози або насильства щодо правоохоронців. Відзначаючи як позитив наявність у рецензованій дисертації серйозної кримінологічної складової (у вигляді розділів 2 і 3), хотів би зазначити, що інколи фахівці з наукової спеціальності 12.00.08 за формулюваннями КК не бачать реальної картини конкретного різновиду злочинності, для протидії якому призначені певні кримінально-правові заборони. У цьому сенсі рецензована дисертація містить оптимальне співвідношення, з одного боку, міркувань юриста-догматика, який розібрався у тонкощах кримінально-правової кваліфікації погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу та, з іншого, результатів розгорнутого кримінологічного дослідження.

Сформульовані дисертантом положення, які виносяться на захист, а також висновки є здебільшого новими або містять значну частку новизни. Відповідно до нормативних вимог В.П. Беленок чітко і загалом коректно структурує наукову новизну одержаних результатів, виокремлюючи позиції, висунуті ним уперше, а також положення, які вдосконалені і дістали подальшого розвитку (с. 19–22).

Вважаю, що є продуманими й аргументованими, а тому заслуговують на підтримку пропозиції і міркування здобувача про:

- закріплення на законодавчому рівні понять «правоохоронний орган» і «працівник правоохоронного органу»;

- уточнення назви ст. 345 КК;

- зниження віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність за вчинення злочинів, передбачених різними частинами ст. 345 КК, до 14 років;

- заміну у ст. 345 КК і ч. 2 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» терміну «близькі родичі» на термін «близька особа»;

- недоречність конкретизації (за прикладом низки зарубіжних кримінальних законів) у диспозиції ст. 345 КК мети посягання на правоохоронців;

- широке тлумачення поняття «погроза насильством»;

- доповнення ст. 345 КК приміткою, яка б уможливила її інкримінування у випадках вчинення погроз або фізичного насильства щодо колишнього працівника правоохоронного органу чи його близької особи;

- визнання досліджуваного злочину (у відповідній частині) закінченим із моменту доведення погрози до відома потерпілого;

- недоцільність відмови від втіленого у чинній редакції ст. 345 КК підходу, згідно з яким відповідальність за психічне і фізичне насильство щодо певного адресата передбачено у межах однієї статті КК;

розширення об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 345 КК, за рахунок вказівки на нанесення удару і вчинення інших насильницьких дій; оптимізацію переліку кваліфікуючих ознак, закріплених у ст. 345 КК, а також санкцій цієї статті КК;

неефективність існуючої системи реалізації кримінальної відповідальності за погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу як результат лібералізації судової практики призначення покарання за такі посягання на працівників правоохоронних органів;

типові помилки, які допускаються при призначенні покарання за досліджувани злочини.

Крім того, у дисертації:

з'ясовано стан учинення злочинів, передбачених ст. 345 КК, за 2013–2020 рр., що охоплює відомості про їх структуру, динаміку, питому вагу, а також вид, причини і рівень латентності;

сформульовано систему детермінант злочинів, передбачених ст. 345 КК, яка дозволяє диференційовано і комплексно підійти до формування тактики і стратегії протидії погрозам або насильству щодо правоохоронців шляхом формування адекватних заходів запобігання цим суспільно небезпечним діям;

наведено типологію осіб, які вчиняють погрози або насильство щодо працівників правоохоронних органів, що охоплює низку критеріїв.

У роботі наводиться й чимало інших співзвучних мені положень та ідей.

Водночас дисертаційне дослідження В.П. Беленка, як будь-яка по-справжньому творча праця, не позбавлене **окремих недоліків і дискусійних положень**.

Тому загальна позитивна оцінка дисертації не виключає зауважень і побажань, які носять рекомендаційний характер і, сподіваюсь, будуть використані В.П. Беленком у подальшій науковій діяльності.

1. Складно підтримати пропозицію здобувача щодо доповнення диспозиції ч. 1 ст. 345 КК зворотом «якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози» (с. 65, 113, 225, 340). У дисертації відсутня переконлива аргументація на користь запровадження ініційованої законодавчої новели. Адже не може вважатись такою аргументацією сумнівне твердження здобувача про те, що «в разі, коли погроза не є реальною або дійсною, потерпілому не спричиняється шкода, а отже, суспільним відносинам шкода не заподіюється. Таке діяння не може визнаватися злочином. Під час кваліфікації зазначених вище дій як злочину, передбаченого ч. 1 ст. 345 КК України, нехтують принципом винної відповідальності» (с. 64).

Чи не аксіоматичним у вітчизняному кримінальному праві є положення про те, що у випадках відмінної від виявлення наміру кримінально караної погрози

закон передбачає відповідальність не за небезпечні думки, а за закінчене діяння, коли сам по собі факт виявленої зовні і доведеної до відома потерпілого погрози визнається посяганням на певні об'єкти кримінально-правової охорони. Передбачені чинним КК випадки кримінально караних погроз і закликів, а наразі й пропозицій та обіцянок є прикладом обмеження на законодавчому рівні конституційного права особи на вільне вираження своїх поглядів і переконань, яке допускається, зокрема, в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, для захисту прав інших людей, для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Хіба погрози вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна, зумовлені виконанням службових обов'язків працівником правоохоронного органу, які (погрози) набувають вигляду, наприклад, встановлення на видному місці несправних та імітаційних вибухових пристроїв, вінків для поховання, інших предметів (наприклад, сокири), – навіть якщо згодом буде встановлено відсутність реальних підстав побоюватись здійснення цих погроз, – не завдають шкоди належній діяльності правоохоронних органів, психічній недоторканності їхніх працівників тощо?

Очевидно, що відсутність у ч. 1 ст. 345 КК (на відміну, наприклад, від ст. 129 КК) застереження «якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози» є свідомим та, як на мене, схвальним рішенням нашого законодавця, викликаним його прагненням забезпечити працівникам правоохоронних органів та їхнім близьким родичам підвищений рівень кримінально-правової охорони. Ба більше: дисертант погоджується з В.І. Осадчим у тому, що «цим підкреслено посилений захист осіб саме у зв'язку з їх правоохоронною діяльністю» (с. 64). В юридичній літературі обґрунтовано, що доведення реальності погрози під час застосування відповідних статей КК (зокрема, його ст. 129) викликає серйозні труднощі (див.: Алфьоров С.М., Шаблистий В.В. Кримінальна відповідальність за погрози застосуванням фізичного насильства: монографія. Запоріжжя: ФОП Зеленкевич Л.П., 2011. С. 72–76).

З урахуванням цієї практично значимої обставини, а також з огляду на зростання кількості кримінально протиправних посягань на правоохоронців, передусім на поліцейських (дисертант переконливо доводить наявність такої тривожної тенденції), вважаю, що від зазначеного посиленого кримінально-правового захисту правоохоронців відмовлятися не варто. Інакше кажучи, «проадвокатська» ідея доповнення ч. 1 ст. 345 КК зворотом «якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози» явно не на часі.

Відзначу і те, що погроза вбивством чи насильством, поєднана з використанням транспортного засобу, зброї або іншого предмета, спеціально призначеного чи заздалегідь підготовленого для заподіяння шкоди життю або

здоров'ю людини, завжди засвідчує реальність такої погрози. Через це пропозиції дисертанта щодо включення до ч. 1 ст. 345 КК згаданого застереження й одночасно відповідного розширення переліку кваліфікуючих ознак злочину, передбаченого, зокрема цією кримінально-правовою нормою, видаються суперечливими.

2. Дисертант запропонував типологію жертв досліджуваного ним злочину (підрозділ 2.3) залежно від виду їхньої поведінки (суспільно корисна (правомірна, позитивна), необачна (легковажна), неправомірна, асоціальна (аморальна)).

Наведена типологія у частині згадування про *неправомірну* поведінку навряд чи узгоджується з панівною у кримінальному праві і, до речі, підтримуваною В.П. Беленком (с. 25, 27, 62, 77 та ін.) тезою про те, що вчинення передбачених ст. 345 КК діянь щодо правоохоронця у зв'язку з його незаконною діяльністю не утворює складу злочину, передбаченого певною частиною цієї статті КК, і підлягає кваліфікації за іншими статтями КК. Вважаю, що цій правильній тезі також суперечить: а) висловлювання дисертанта про те, що «у випадку, якщо погрозам або насильству щодо правоохоронця передувала його неправомірна поведінка, то суд особі, яка вчинила злочин, передбачений ст. 345 КК України, завжди зможе належним чином індивідуалізувати покарання...» (с. 108); б) віднесення до причин того, чому правоохоронці можуть давати неправдиві відомості про обставини вчинення щодо них караних за ст. 345 КК погроз або насильства, бажання приховати власну протиправну поведінку, яка передувала посяганням (с. 37, 290).

3. Дисертант висловлюється за кваліфікацію вчиненого за сукупністю злочинів, передбачених ст. 345 і ст. 365 КК, пов'язуючи наявність такої кримінально-правової оцінки з двома обставинами: 1) діяння вчинено працівником правоохоронного органу; 2) заподіяно істотну шкоду (с. 74, 114).

Крім того, що у наведеній рекомендації можна розгледіти порушення конституційного принципу «*non bis in idem*», вона не враховує правову позицію, яка сформульована у постанові Великої Палати Верховного Суду від 5 грудня 2018 р. у справі № 301/2178/13-к та яка виходить з того, що ч. 2 ст. 365 КК містить не кваліфікуючу ознаку, а самостійний (основний) склад злочину «Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу». Йдеться про те, що: об'єктивна сторона злочину, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК, вичерпується діями, які явно виходять за межі наданих працівнику правоохоронного органу прав чи повноважень і містять принаймні одну з ознак: супроводжуються насильством або погрозою застосування насильства, застосуванням зброї чи спеціальних засобів або болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями, за відсутності ознак катування;

заподіяння наслідків у вигляді істотної шкоди у розумінні п. 3 примітки ст. 364 КК не є обов'язковою умовою для кваліфікації дій за ч. 2 ст. 365 КК.

4. У межах окремого підрозділу дисертації (2.2) розроблено кримінологічну характеристику особи, яка вчиняє погрози або насильство щодо працівника правоохоронного органу у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків (це – чоловік віком 25–50 років, громадянин України, місцевий мешканець, із загальною середньою або професійно-технічною освітою, який офіційно не працевлаштований, зловживає алкогольними напоями і раніше вчинив адміністративне чи кримінальне правопорушення, іноді – раніше судимий), а також запропоновано таку, що ґрунтується на низці критеріїв, типологію осіб, які вчиняють вказані посягання на правоохоронців та їхніх близьких. Дисертант стверджує, що це «дозволяє диференційовано й комплексно підійти до формування тактики та стратегії протидії погрозам або насильству щодо правоохоронців, передусім поліцейських» (с. 10 автореферату).

Складно зрозуміти, яким чином ця інформація, для отримання якої здобувач провів велику за обсягом і копітку роботу, може знадобитись при виробленні заходів (до того ж ефективних) із запобігання досліджуваним посяганням. Принаймні у підрозділі 3.2 «Спеціально-кримінологічні заходи запобігання погрозам або насильству щодо працівника правоохоронного органу» ця обставина (потребість кримінологічної характеристики і типології злочинців саме задля відповідного запобігання) чітко не простежується. *

5. Потребує пояснень наскрізне використання В.П. Беленком звороту «склад злочину, передбаченого ст. 345 КК» і похідних від нього зворотів – при тому, що дисертант: а) підтримує точку зору В.І. Осадчого, згідно з якою в ч. 1–3 ст. 345 КК передбачено самостійні (окремі) склади злочинів, а в її ч. 4 – їх кваліфікований склад (с. 56); б) погоджується з А.М. Удодом у тому, що діяння, передбачені ч. 1 ст. 345 та іншими частинами цієї статті КК, можуть утворювати реальну сукупність злочинів (с. 89); в) сприймає погляд І.М. Давидович на ст. 345 КК як на статтю кримінального закону, яка містить описання принаймні двох злочинів різного виду (с. 68). Справді ч. 1–3 ст. 345 КК встановлюють відповідальність не за кваліфіковані види одного й того ж злочину, а за самостійні, хоч й однорідні кримінально протиправні посягання; відтак писати в однині про склад злочину, передбаченого ст. 345 КК, не зазначаючи при цьому її конкретну частину, навряд чи коректно.

6. Дисертант загалом сумлінно підійшов до опрацювання джерельної бази. Тим не менше, деякі сформульовані науковцями-попередниками пропозиції *de lege ferenda*, які безпосередньо стосуються вдосконалення ст. 345 КК і пов'язаних з нею кримінально-правових заборон, В.П. Беленок, на жаль, залишив поза своєю увагою або, згадавши їх, не піддав критичному аналізу. Йдеться про пропозиції:

сформулювати шляхом об'єднання складів злочинів, передбачених ст. 343 і ст. 345 КК, склад нового ускладненого злочину «Втручання у здійснення повноважень із забезпечення правопорядку», в якому теперішні ознаки погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу відіграватимуть роль кваліфікуючих (особливо кваліфікуючих) ознак (див: Цховребов А.О. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність працівника правоохоронного органу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпро, 2017. С. 6, 15–16);

запровадити у межах ст. 345 КК кримінальну відповідальність за погрозу звільненням за належне виконання професійних обов'язків як психічний примус до вчинення дій, необумовлених функціональними обов'язками (див.: Кирбат'єв О.О. Кримінально-правова охорона професійної діяльності працівників правоохоронних органів: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Запоріжжя, 2021. С. 7);

наголосити безпосередньо у тексті ст. 345 КК на тому, що передбачені цією статтею КК посягання вчиняються саме у зв'язку з правомірним виконанням працівником працівником правоохоронного органу службових обов'язків (див.: Бойко А.В. Кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Одеса, 2013. С. 9–10);

розширити коло потерпілих, зокрема, від злочинів, передбачених ст. 345 КК, за рахунок працівників державної виконавчої служби та їхніх близьких родичів або членів сім'ї (див.: Чуб І.М. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу: кваліфікація та відмежування від суміжних злочинів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2014. С. 4, 16).

Ще й таке. Здобувач пише, що проблемні питання, які стосуються співмірності санкцій ст. 345 КК, їх узгодженості між собою та із санкціями близьких кримінально-правових заборон не можуть бути вирішені в межах його дослідження, а далі (із посиланням на праці інших науковців) вказує на відсутність науково-обґрунтованої теорії караності і нагальну потребу у створенні такої теорії (с. 99). Проте відповідну прогалину у наукових розвідках вже усунуто: у своєму відгуку офіційного опонента на докторську дисертацію Ю.А. Пономаренка «Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень», захищену у травні цього року, я написав, що концептуальні засади побудови санкцій у кримінальному праві не обійдені увагою в юридичній науці України (достатньо пригадати докторські дисертації Т.А. Денисової, О.О. Книженко, Н.А. Орловської, О.П. Рябчинської). Однак Ю.А. Пономаренко не просто розвинув вчення про кримінально-правові санкції, а й спромігся розробити оригінальну (причому цілісну, несуперечливу, методологічно і логічно вивірену) теорію визначення караності кримінальних правопорушень, на підставі чого

запропонував присвячений такій караності ретельно продуманий модельний розділ Загальної частини перспективного кримінального закону.

7. У розділ 1 дисертації, присвячений кримінально-правовій характеристиці погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, включено підрозділ 1.1 «Стан наукового розроблення проблем кримінально-правової та кримінологічної характеристики погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу».

Досить дивно, що у межах вказаного («кримінально-правового») розділу розкривається з-поміж іншого стан наукового розроблення проблем кримінологічної характеристики погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу. Далі. Стан наукового розроблення певної (навіть кримінально-правової) проблематики – за всієї доречності висвітлення такого стану автором наукової кваліфікаційної роботи – навряд чи «вписується» в поняття кримінально-правової характеристики певного кримінального правопорушення, причому незалежно від того, яке розуміння вказаної характеристики (праці В.І. Борисова, А.А. Вознюка, О.О. Пашенка та ін.) дослідник сприймає. Те саме стосується таких розглянутих у межах підрозділу 1.1 зловбоденних питань, як труднощі кваліфікації злочинів, передбачених ст. 345 КК, складнощі їх доказування, низька ефективність досудового розслідування у відповідних кримінальних провадженнях і рівень латентності погроз або насильства щодо працівників правоохоронного органу.

І найголовніше: за результатами опрацювання здобутків попередників варто було конкретизувати, які питання кримінально-правової характеристики погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу продовжують належати в юридичній літературі до числа дискусійних або невирішених, а отже, визначатимуть вектор наукового пошуку дисертанта. Натомість В.П. Беленок обмежився загальними фразами про те, що: чимало питань у досліджуваній ним сфері залишились нерозв'язаними; значна частина сформульованих науковцями висновків і пропозицій є фрагментарними, недостатньо аргументованими, розрізненими і суперечливими (с. 34, 111, 224).

Зроблені зауваження і побажання стосуються дискусійних питань, не впливають на належний рівень дисертації, не піддають сумніву основні наукові результати, отримані здобувачем.

Положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, повно викладено в 24 наукових працях, з яких: 6 – це статті, опубліковані в наукових виданнях України, визнаних фаховими з юридичних наук; 2 – статті, опубліковані в наукових періодичних виданнях іноземних держав; 16 – тези доповідей на науково-практичних конференціях.

Автореферат дисертації відображає зміст основних положень дисертації.

Отже, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю і достовірністю, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях, а також за оформленням дисертація відповідає вимогам, які встановлені в пп. 9, 11 і 12 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 із змінами.

З огляду на викладене, дисертація В.П. Беленка «Кримінально-правова та кримінологічна характеристика погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу» є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, яке має істотне значення для кримінального права і кримінології, а саме розкрито проблемні аспекти кримінально-правової та кримінологічної характеристики погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу, на підставі чого сформульовано конструктивні пропозиції, спрямовані на вдосконалення КК, практики його застосування, а також на запобігання вказаному злочину.

Автор дисертації – Беленок Володимир Павлович – на основі публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

Офіційний опонент:

завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем попередження, припинення
та розслідування кримінальних правопорушень
територіальними органами
Національної поліції України
Луганського державного університету
внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

 Олександр ДУДОРОВ

Підпис Олександра Дудорова засвідчую

Підпис проф. Дудорова О.О. засвідчую

